

ARAZİ VERİLERİ 2006 **Tarihsel / Arkeolojik Araştırmalar Grubu**

Grup Koordinatörü:

Prof. Dr. Ömür Bakırer

Araştırmacılar:

Doç.Dr. Neriman Şahin Güçhan

Öğr. Gör. Dr. Nimet Özgönül

Ar. Gör. Tuba Akar

Menekşe Bekaroğlu

Kommegene–Nemrut Koruma Geliőtirme Projesi kapsamında 6-20 Eylül 2006 tarihleri arasında yapılan ilk alan çalışmasında, ekip üyeleri Adıyaman merkez ve ilçelerinde (Besni, Kahta, Gerger) gerçekteştirilen günlük alan incelemelerine katılarak yazılı ve görsel belgeleme yapmışlardır.

Bu ön çalışmada, bölgede Paleolitik dönemden itibaren, farklı işlev ve nitelikte yapıların, höyük ve tümölüslerin, mezar anıtlarının, arkeolojik alanların çok sayıda ve özgün nitelikte oldukları saptanmıştır. Perre antik kentinde Roma dönemi nekropol alanı bunların en yoğun ve nitelikli örneklerindedir. Büyük bölümü tescilli olan bu tarihi miras içerisinde çok az sayıda henüz tescil edilmemiş olanlar da vardır. Bu eserlerin yazılı ve resimli belgelemeleri ekibin diğer üyeleri tarafından da yapılmış ve ilk aşama tespit fişleri hazırlanmıştır. Projenin bundan sonraki aşamasında hazırlanan bu tespit fişleri geliőtirilerek Adıyaman ili sınırları içindeki yapı ve alanlarla ilgili ayrıntılı bir katalog hazırlanacaktır.

Buna karşın, bölgede Ortaçağ ve Türk Dönemi yapıları az sayıda ve niteliklerini kaybetmiş durumdadırlar. Adıyaman merkez ilçede bulunan cami ve türbeler geç dönem örnekleri veya gerek daha önce ve yakın zamanlarda yapılan niteliksiz onarımlarla yapısal ve tarihi değerlerinden kaybetmiş durumdadır.

İlk Besni yerleşmesinin terkedilerek ilçenin yeni bir alana taşınması sonucu, eski Besni’de Ulu cami ve Tahtaoba camisinin yalnız minareleri ayakta durmaktadır, Bekirbey Hamamı ve Mezra hamamı harap durumdadır. Besni Kalesi zor ulaşımı nedeniyle belki de biraz daha iyi korunmuştur. Köprüler ise, aynı noktalara yeni yapılan köprülerin kullanıma girmesi ile artık işlevlerini kısmen yitirmiş durumdadır.

Bu köprülerin bazılarında (Cendere köprüsü gibi) onarım yapılmış olmakla birlikte, bu müdahaleler genellikle başarılı olmamıştır. Ortaçağ sonrası ve yakın zamanlara ait bir diğer mimari grup ise tescilli türbe ve mezarlardır. Bunlar sanat ve mimarlık tarihi açasından niteliksiz, yöre kültürü açasından ise önemli yapıtlardır. Kahta’da Mustafa Baba Türbesi gibi örnekler bunlardandır.

Adıyaman ve ilçelerinde, Osmanlı döneminden başlayıp hala kullanılmakta olan mezarlıklara da rastlanmıştır. Bunlarda yöresel özellik taşıyan mezartaşları, yöresel sanat ve kültür örnekleri olarak önemlidir. Ancak, gerek tek tek mezar taşlarının gerekse bu mezarlıkların bütün olarak korunmuşluk durumları özensizdir. Düzenlenerek koruma altına alınmaları gerekmektedir.

Bölgenin tarihi ve mimarlık mirasını inceleyen eski ve yakın zamanlara ait kitap, makale, bildiri ve benzeri yayınlanmış çalışmalar ile yayınlanmamış tez ve raporlar toplanarak kapsamlı bir kaynakça oluşturulmuştur. Ulaşılan belgelerden 140 adedi 5 klasör fotokopi şeklinde olmak üzere, 9 adet kitap ve iki adet rapor Kültür ve Turizm Bakanlığı'na arşiv oluşturulması amacı ile teslim edilmiştir. Bu belgelere ulaşıldıkça yenileri eklenmektedir.